

Valstybinio audito ataskaita

DĖL VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETE
ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO)
AUDITO REZULTATŲ

2015 m. liepos 15 d. Nr. FA-P-50-8-6-1

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

SANTRAUKA	3
IŽANGA	4
AUDITO APIMTIS IR METODAI	5
PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS	7
1. Ataskaitų sudarymo vertinimas	7
2. Lėšų valdymo ir naudojimo vertinimas	7
3. Turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo vertinimas	11
PRIEDAI	14

SANTRAUKA

Atlikdami auditą Vytauto Didžiojo universitete siekėme prisidėti prie racialesnio universiteto lėšų naudojimo, efektyvesnio turto valdymo, skaidrumo didinimo ir vidaus kontrolės stiprinimo mokslo, studijų ir valdymo srityse.

Reikšmingų pastebėjimų dėl studijų ir mokslo sričių neteikėme. Valdymo srityje teikėme pastebėjimų dėl 2014 m. statybų ir remonto vykdymo, prekių ir paslaugų pirkimo ir nekilnojamojo turto nuomos:

- universiteto sukurta statybos ir remonto darbų planavimo, vykdymo ir kontrolės sistema neatitiko jai keliamų reikalavimų ir nepadėjo aptikti bei ištaisyti dalies klaidų. Dėl netinkamo medžiagų ir gaminių nurašymo negalėjome įsitikinti, ar nurašytas jų kiekis už 37,5 tūkst. Lt atitinka faktinį panaudojimą;
- Viešųjų pirkimų ir Statybos įstatymų bei kitų teisės aktų pažeidimai rodo, kad universitetas neužtikrino tinkamos kontrolės vykdymo įgyvendinant statybos projektus, nes kartu su darbais papildomai įsigijo darbo projektą už 60 tūkst. Lt, kuris neturėjo būti perkamas ir rengiamas. Be to, papildomų darbų už 471,8 tūkst. Lt nenumatė techniniame projekte, nors jie buvo būtini;
- įvykdęs mažos vertės pirkimus pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymą, nes sudaręs sutartį pakeitė pirkimo sąlygas ir pasirašė sutartis neterminuotam laikotarpiui, taip apribojo kitų tiekėjų galimybę siūlyti įsigyti darbus ir paslaugas, neužtikrino racionalaus 76,1 tūkst. Lt naudojimo;
- universitetas išnuomojo patalpas ir dviejų konkursų sąlygose nurodė neaiškius ir klaidinančius reikalavimus, pakeitė esmines vienos sutarties sąlygas, išsinuomojo patalpas visais atvejais neparengęs sprendimo pagrindimo, dviem atvejais neatliko pirkimo procedūrų ir trimis atvejais nepagrindė pasirinktų pirkimų būdų ir taip apribojo galimų nuomininkų ir nuomotojų konkurenciją ir neužtikrino racionalaus lėšų naudojimo.

Pažymėtina, kad, nurodytais atvejais nesilaikydamas ir netinkamai taikydamas teisės aktuose nustatytus principus, universitetas neužtikrino tinkamo lėšų naudojimo ir turto valdymo, neišvengė nesąžiningos konkurencijos, neužtikrino visuomenės interesų tenkinimo ir maksimalios naudos siekio.

Universitetas, parodė atsakingą požiūrį į valstybės turto ir lėšų naudojimą: geranoriškai reagavo į pateiktas pastabas ir audito metu taisė nurodytas klaidas, ėmėsi priemonių stiprinti vidaus kontrolės sistemą. Siekdamas užtikrinti teisėtą lėšų naudojimą, patikslino pastatų ir statinių remonto darbų planavimo, atlikimo ir atsiskaitymo tvarkas, nutraukė netinkamai sudarytas ir neterminuotas paslaugų sutartis. Siekdamas aiškiau reglamentuoti turto naudojimą patvirtino naujus renginių organizavimo nuostatus bei darbuotojų ir svečių apgyvendinimo tvarką. Daugumos negyvenamųjų ir gyvenamųjų patalpų nuomos sutarčių galiojimo laikas pasibaigė audito metu.

Universitetui pateikta rekomendacija, suėjus netinkamai sudarytų sutarčių galiojimo terminui, skelbti naujus viešuosius konkursus dėl patalpų nuomos maitinimo paslaugoms teikti.

IŽANGA

Audito tikslas – įvertinti audituojamo subjekto 2014 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę, įvertinti valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audituojamas subjektas – Vytauto Didžiojo universitetas. Tai Lietuvos Respublikos valstybinė aukštoji mokykla.

Universiteto steigėjas – Lietuvos Respublikos Seimas. Valstybės, kaip viešosios įstaigos Vytauto Didžiojo universiteto savininkės, turtines ir neturtines teises ir pareigas įgyvendina Švietimo ir mokslo ministerija¹.

Universitete vykdomos universitetinės studijos, atliekami moksliniai tyrimai ir plėtojama taikomoji mokslo ir meno veikla.

Audituojamu laikotarpiu Vytauto Didžiojo universitetui vadovavo rektorius prof. Zigmantas Lydeka, Finansų tarnybai – Dangirutė Radzevičienė.

Audituojamas laikotarpis – 2014 metai.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškia valstybinio audito išvadoje.

¹ LR Vyriausybės 2010-12-22 nutarimas Nr. 1832 „Dėl valstybės turto investavimo“, 3.1 p.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad metinėse finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl audito apribojimų ir todėl, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių. Audito metu atlikta išsami rizikos analizė, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas. Audito procedūros buvo atliktos svarbiausiose audito srityse, atrinkus audito pavyzdžius, kurie geriausiai reprezentavo visumą.

Dėl metinio finansinių ataskaitų rinkinio

Vertinome universiteto 2014 metų finansinių ataskaitų rinkinio duomenis. Jį sudarė Finansinės būklės ataskaita, Veiklos rezultatų ataskaita, Pinigų srautų ataskaita, Grynojo turto pokyčių ataskaita ir Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis.

Finansinės būklės ataskaitoje 2014 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis iš viso buvo 114 813,5 tūkst. Lt, pabaigoje – 140 149,9 tūkst. Lt. Pažymėtina, kad universitetas 2014 m. nuosavų lėšų (pajamų už teikiamas paslaugas) gavo 22 283,5 tūkst. Lt (2013 m. – 21 835,1 tūkst. Lt).

Dėl metinio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

2014 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį sudarė Biudžeto sąmatų vykdymo ataskaitų aiškinamasis raštas ir Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita, Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita, Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų ataskaita, Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaita ir Nepanaudotų biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į valstybės biudžetą, valstybės biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita, parengti pagal 2014 m. gruodžio 31 d. duomenis.

Universitetas 2014 metais vykdė dvi programas:

01.010 „Aukščiausios kvalifikacijos specialistų rengimas“. Jai įgyvendinti panaudota 34 725,8 tūkst. Lt asignavimų: 34 525,8 tūkst. Lt išlaidoms apmokėti (iš jų 33 994,8 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir soc. draudimui) ir 200 tūkst. Lt turtui įsigyti. Ja siekiama rengti aukščiausios kvalifikacijos specialistus, tobulinti studijų organizavimą, plėtoti mokslinius tyrimus, stiprinti materialinę bazę, plėsti tarptautinius ryšius;

01.002 „Studentų rėmimas ir jų kreditavimo sistemos plėtojimas“. Jai įgyvendinti panaudota 4 000 tūkst. Lt asignavimų. Programa skirta remti studentus finansiškai: mokėti stipendijas ir skirti vienkartinės išmokas.

Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

Audituojamame subjekte vertinome 2014 metų veiklos teisėtumą, atsižvelgdami į Mokslo ir studijų įstatymo nuostatas dėl valstybinių aukštųjų mokyklų veiklos ir į universiteto statutą. Taip pat vertinome valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams. Audito metu vertinome:

- prekių, paslaugų ir darbų įsigijimą, išlaidų darbo užmokesčiui ir stipendijoms mokėti teisėtumą, tikslinių lėšų pedagogų rengimo studentams, neįgaliųjų finansavimui, specialybės kalbos kultūros dėstymui, sudėtingos infrastruktūros objektų finansavimui naudojimą, valstybės investicijų programoje numatyto projekto įgyvendinimui skirtų lėšų ir kitų pasirinktų projektų vykdymo teisėtumą;
- teisėtumą pajamų, gautų už studijas, mokslo tiriamuosius darbus, kompetencijų vertinimą, Kauno botanikos sodo parduotas prekes ir suteiktas paslaugas;
- turto perdavimą, naudojimą ir kontrolę pagal panaudos ir nuomos sutartis, turto nurašymo teisėtumą, teisinę turto registraciją ir turto inventorizaciją, atlikome turto patikrą, vertinome universiteto funkcijas ir turtinius santykius viešosiose įstaigose, kurių dalininkas yra universitetas, bendradarbiavimo sutartis ir teisinius ginčus, susijusių su turtiniais įsipareigojimais;
- lėšų poreikio remonto darbams planavimą, statybinių medžiagų pirkimo, jų nurašymo, rangos ir ūkio būdu atliktų darbų teisėtumą.

Teisės aktai, kuriais vadovaujantis atliktos valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimo procedūros, pateikti 2 priede.

Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų reikalavimų, atsižvelgėme į pažeidimų poveikį, su audituojamu subjektu aptarėme priežastis, kurios lėmė pažeidimus, ir įvertinome galimas teisės aktų nesilaikymo pasekmes.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. ATASKAITŲ SUDARYMO VERTINIMAS

Įvertinę Vytauto Didžiojo universiteto metinių biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenis, pastebėjimų dėl pažeidimų neteikėme.

2. LĖŠŲ VALDYMO IR NAUDOJIMO VERTINIMAS

Audito metu vertinome, kaip universitetas naudoja valstybės biudžeto ir nuosavas lėšas:

- studijoms (darbo užmokesčiui dėstytojams ir kitam akademiniam personalui, stipendijoms, paramai studentams, studentišκών organizacijų rėmimui, lėšas studijų organizavimui ir plėtrai);
- mokslui (darbo užmokesčiui mokslo darbuotojams ir specialistams, lėšas leidybai, mokslo paramai, skatinimui ir plėtrai);
- valdymui (darbo užmokesčiui administracijos darbuotojams, prekių, paslaugų ir darbų įsigijimui, įsipareigojimams, infrastruktūros palaikymui, uždirbtas pajamas).

Reikšmingų lėšų studijoms ir mokslui naudojimo pažeidimų nenustatėme.

Auditorių nuomone, universiteto strateginis veiklos planas ir kiti įvairių laikotarpių veiklos, darbo planai ir strategijos parengti atsižvelgiant į 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programą², Lietuvos pažangos strategiją „Lietuva 2030“³ ir Valstybinę švietimo 2013–2022 metų strategiją⁴.

Įvertinę, ar universiteto tikslai ir uždaviniai ugdant asmenybę, brandinant visuomenę, plėtojant studijas ir mokslą atitinka Mokslo ir studijų įstatymą⁵ ir Vytauto Didžiojo universiteto statutą⁶, pasiūlėme parengti bendradarbiavimo su kitomis įstaigomis, organizacijomis, fondais ir asmenimis aprašą ir nustatyti bendradarbiavimo kriterijus ir formas.

Universitete sukurtos stipendijų skyrimo, studentų skatinimo, rėmimo ir lengvatų suteikimo, tikslinių išmokų kontrolės sistemos yra patikimos. Skiriant paramą studentų organizacijoms, užtikrinama lėšų naudojimo ir atsiskaitymo kontrolė. Atrankos būdu patikrinę studijų ir mokslo plėtrai skirtus valstybės biudžeto lėšomis finansuojamus projektus (studijų modelių ir sistemų kūrimas, moksliniai tyrimai ir analizės, mokslinių metodikų ir koncepcijų kūrimas) nustatėme, kad, juos įgyvendinus, numatyti rezultatai buvo pasiekti, jie naudojami universiteto veikloje. Analizuodami, ar darbo užmokestis dėstytojams, kitam akademiniam personalui, mokslo darbuotojams ir specialistams mokamas vadovaujantis universiteto patvirtintomis tvarkomis,

² LR Vyriausybės 2012-11-28 nutarimas Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“.

³ LR Seimo 2012-05-15 nutarimas Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“.

⁴ LR Seimo 2013-12-23 nutarimas Nr. XII-745 „Dėl Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos patvirtinimo“.

⁵ 2009-04-30 Nr. XI-242.

⁶ LR Seimo 2010-05-28 nutarimas Nr. XI-859 „Dėl Vytauto Didžiojo universiteto statuto patvirtinimo“.

nustatėme, kad kai kuriais mūsų vertintais atvejais vadovautasi šiuo metu negaliojančiomis tvarkomis. Auditoriai pasiūlė, ir universitetas perskaičiavo akademinio personalo darbuotojų tarnybinio atlyginimo koeficientus, peržiūrėjo visų darbuotojų darbo užmokestį, taigi taip siekė tinkamo darbo apmokėjimo.

2014–2016 m. valstybės investicijų programoje universitetui skirta lėšų įgyvendinti vieną projektą. Jo metu įsigyta projektavimo darbų. Dėl lėšų panaudojimo pastebėjimų neteikėme. Įvertinę universiteto sudėtingos infrastruktūros objektų finansavimą nustatėme, kad universitetas kreipėsi į Švietimo ir mokslo ministeriją dėl objektų išskirtinumo, tačiau nepakankamai aiškiai pagrindė, kodėl reikalingos papildomos lėšos. Taip pat universitetas ne visais atvejais lėšas panaudojo pagal pradinę sąmatą, nes ministerija, kontroliuodama atsiskaitymą už lėšų panaudojimą, nereikalavo suderinti sąmatos keitimo ir pagrindimo. Šis pastebėjimas teikiamas Švietimo ir mokslo ministerijos valstybinio audito ataskaitoje.

Įvertinę pajamų už studijas, mokslo tiriamuosius darbus, kompetencijų vertinimą, Kauno botanikos sodo parduotas prekes ir suteiktas paslaugas teisėtumą, teigiame, kad jos surinktos pagal universiteto patvirtintus įkainius. Be to, universitetas audito metu patikslino bibliotekos nuostatus dėl jos vykdomos veiklos, uždavinių ir funkcijų prijungus leidybos skyrių, sustiprino privačių interesų deklaracijų pateikimo, atnaujinimo ir jų priežiūros vidaus kontrolę.

Universitete naudojant lėšas, skirtas valdymui, nustatyta lėšų panaudojimo, vykdant statybas ir remonto darbus bei įsigyjant prekes ir paslaugas, reikšmingų pažeidimų. Norime pastebėti, kad universitetas geranoriškai bendradarbiavo ir reagavo į žodžiu ir raštu⁷ pateiktus pastebėjimus, audito metu taisė nustatytus pažeidimus ir stiprino kontrolės sistemas, siekdamas ateityje išvengti klaidų, tačiau audituojamu laikotarpiu (2014 metais) nustatyti pažeidimai turi reikšmingos įtakos lėšų valdymo ir naudojimo teisėtumui.

Audito metu nagrinėjome universiteto statybos ir remonto darbų planavimą, vertinome medžiagų įsigijimą ir nurašymą, sandorių atitiktį Viešųjų pirkimų ir Statybos įstatymų bei kitų teisės aktų reikalavimams.

Siekdamas tinkamai vykdyti remonto darbus ir užtikrinti teisėtą lėšų naudojimą, pateikus pastebėjimą, universitetas patikslino pastatų ir statinių remonto darbų planavimo, atlikimo ir atsiskaitymo tvarkas. Nustatėme, kad metinio remonto darbų plano rengimo, tvirtinimo ir keitimo tvarka⁸ neatitinka statybos techninio reglamento⁹, nes tvarkoje nustatyta, kad dėl remonto darbų poreikio sprendžia kiekvieno fakulteto ar tarnybos vadovai, o darbai turėtų būti organizuojami ir vykdomi atsižvelgiant į apžiūrų rezultatus. Ūkio būdu atliekamų remonto darbų tvarkoje nenustatyta: kas atsakingas už medžiagų ir gaminių pristatymą į objektą; kas ir iki kada parengia ir pasirašo atliktų darbų aktus, nurodant atliktų darbų, sunaudotų medžiagų, gaminių kiekius ir pavadinimus bei sunaudotų medžiagų ir gaminių nurašymo normas; kam ir iki kada juos pateikia ir pan. Medžiagų nurašymo komisija nurašydama medžiagas ir gaminius neįsitikina, ar faktiškai jie panaudoti, ar jų kiekiai atitinka leidžiamus nurašyti, nes atliktų darbų priėmimo aktuose konstatuojamas tik darbų atlikimo faktas. Taip kilo abejonių, ar 2014 m. universitetas nurašė medžiagų ir gaminių remonto darbams ūkio būdu už 37,5 tūkst. Lt pakankamai įsitikinęs,

⁷ 2015-03-18 Nr. S-(50-3893)-536 ir 2015-04-21 ir S-(50-3893)-734).

⁸ Metinio remonto darbų plano rengimo, tvirtinimo ir keitimo tvarka, patvirtinta rektoriaus 2014-01-03 įsakymu Nr. 1a, ir Pastatų ir statinių remonto darbų sąmatų rengimo ir tvirtinimo tvarka, patvirtinta rektoriaus 2014-01-03 įsakymu Nr. 1b.

⁹ LR aplinkos ministro 2004-06-24 įsakymu Nr. D1-347 patvirtintas statybos techninis reglamentas STR 01.12.07:2004 „Statinių techninės priežiūros taisyklės, kvalifikaciniai reikalavimai statinių techniniams prižiūrėtojams, statinių techninės priežiūros dokumentų formos bei jų pildymo ir saugojimo tvarkos aprašas“, 47 p.

kad jos faktiškai panaudotos ir pagal paskirtį, kad nurašytas kiekis atitinka leidžiamą nurašyti. Remonto darbų sąmatose taip pat nenurodyti naudotinių medžiagų pavadinimai ir kiekis.

Pateikus pastebėjimus, rektorius sudaryta komisija išanalizavo 2014 m. medžiagų nurašymo ir atliktų darbų priėmimo aktus ir ūkio būdu atliktus darbus, sudarė minėtų darbų medžiagų poreikio žiniaraščius, pagal juos nustatė, kad universitetas medžiagas ir gaminius faktiškai panaudojo pagal paskirtį ir nurašė leidžiamus nurašyti kiekius remonto darbams.

Vykdamas kapitalinio remonto darbus pastate Muitinės g. 7 atsirado būtinybė atlikti papildomus darbus už 662,7 tūkst. Lt, kurie statinio projekte nebuvo numatyti. Universitetas raštu paaiškino, kad darbų poreikis buvo nustatytas tik rangos darbų metu atlikus konstrukcijų, pastato elementų ardymo / demontavimo darbus, todėl techninio projekto rengėjas jų numatyti negalėjo. Pažymėtina, kad Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikoje¹⁰ nurodyta, kad, atsiradus papildomų darbų būtinybei, projekto rengėjas pateikia motyvuotą paaiškinimą dėl jų pagrįstumo ir nurodo, ar nebuvo įmanoma numatyti tokių darbų būtinybės, ir priežastis, tačiau projekto rengėjas raštuose¹¹ pagrįstų priežasčių nenurodė. Universitetas pateikė projekto rengėjo papildomą paaiškinimą ir statinio tyrimo ataskaitą, taip pagrindė papildomus 190,9 tūkst. Lt vertės darbus, kurių projekto rengėjas negalėjo numatyti rengdamas techninį projektą.

Valstybinio audito ataskaitos projekte nurodėme, kad motyvuotų priežasčių, kodėl projekto rengėjas negalėjo numatyti papildomų darbų už 471,8 tūkst. Lt rengdamas projektą, universitetas nepateikė, ir paprašėme ištirti pažeidimus ir nustatyti atsakingus asmenis. Pažymėtina, kad universitetas tik atsakydamas į ataskaitos projektą pateikė protokolą¹², kuriame nurodyta, kad siekdamas taupyti lėšas jis pats sutiko su projektuotojo numatytais sprendimais ir kai kuriais atvejais nurodė mažinti remonto darbų kiekius. Universitetas projektuotojui nurodė mažinti remontuojamo tinko kiekį, nekeisti viso stogo konstrukcijų naujomis, atlikti tik vienos patalpos grindų būklės tyrimus. Dėl šių priežasčių universitetas įsigijo papildomų didesnio kiekio tinko, grindų remonto ir stogo konstrukcijų pakeitimo darbų už 471,8 tūkst. Lt.

Įvertinę tai, kad papildomų darbų poreikis projekto įgyvendinimo metu buvo būtinas, o papildomų darbų apimtys galėjo būti numatytos techniniame projekte, manome, kad universitetui reali žala nebuvo padaryta. Tačiau papildomų darbų atsiradimo aplinkybės rodo, kad universiteto priimti sprendimai projektuotojui mažinti darbų kiekius, nekeisti viso stogo konstrukcijų naujomis ir kt. galėjo turėti įtakos papildomų darbų vertei ir taupiam universiteto lėšų naudojimui.

Vertindami vykdomo projekto „Vytauto Didžiojo universiteto pastato Kaune, S. Daukanto g. 28, modernizavimas“, finansuojamo iš Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo ir universiteto lėšų, darbų ir paslaugų įsigijimą bei sudarytas sutartis su tiekėjais, nustatėme pažeidimų.

Universitetas nesivadovavo Supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėmis¹³, neužtikrino Viešųjų pirkimų įstatyme¹⁴ nustatytų lygiateisiškumo ir skaidrumo principų laikymosi, nes, vykdydamas

¹⁰ Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003-02-25 įsakymu Nr. 1S-21 (2011-08-01 įsakymu Nr. 1S-105 redakcija) patvirtintos Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainodaros taisyklių nustatymo metodikos 27 p.

¹¹ 2013-08-14, 2014-09-18 ir 2014-01-21 raštai „Dėl techniniame projekte nenumatytų darbų“.

¹² 2012-08-27 Mokslo paskirties pastato, esančio Muitinės g. 7 Kaune, remonto projektinių pasiūlymų aptarimo protokolas Nr. 3.

¹³ Patvirtinta 2014-03-31 įsakymu Nr. 108.

¹⁴ LR viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija), 3 str. 1 d.

pastato atnaujinimo (modernizavimo) darbų pirkimą, neatmetė ir konkurso laimėtoju pripažino pasiūlymą, neatitikusį pirkimo dokumentų reikalavimų: kartu su pasiūlymu pateiktos lokalinės sąmatos¹⁵ neatitiko konkurso metu patikslintų darbų kiekio.

Universitetas pirkdamas atnaujinimo (modernizavimo) darbus (statybos rangos sutartis¹⁶), mūsų nuomone, neekonomiškai panaudojo 60 tūkst. Lt, nes kartu su darbais įsigijo Darbo projektą. Jis šiuo atveju neturėjo būti perkamas ir rengiamas, nes kartu su pirkimo dokumentais buvo pateiktas mokslo pastato atnaujinimo (modernizavimo) projektas¹⁷, kurio detalumas turi būti pakankamas pasiekti techninio ir darbo projekto tikslams, kaip nustatyta statybos techniniame reglamente¹⁸.

Universiteto sukurta statybos ir remonto darbų planavimo, vykdymo ir kontrolės sistema 2014 metais neatitiko jai keliamų reikalavimų ir nepadėjo aptikti bei ištaisyti dalies klaidų. Dėl nustatytų trūkumų valstybiniai auditoriai negalėjo įsitikinti, ar nurašytas jų kiekis už 37,5 tūkst. Lt atitinka faktinį panaudojimą.

Viešųjų pirkimų ir Statybos įstatymo bei kitų teisės aktų pažeidimai rodo, kad universitetas neužtikrino tinkamos įgyvendinamų statybos projektų kontrolės, nes kartu su darbais papildomai įsigijo darbo projektą už 60 tūkst. Lt, kuris neturėjo būti perkamas ir rengiamas. Be to, papildomų darbų už 471,8 tūkst. Lt nenumatė techniniame projekte, nors jie buvo būtini. Taip universitetas neužtikrino atsakingo lėšų naudojimo.

Įvertinome universitete atliktus viešuosius pirkimus už 7992,9 tūkst. Lt: visus prekių ir paslaugų (išskyrus, susijusius su statyba ir remontu) didelės vertės ir atrankos būdu mažos vertės pirkimus.

Atlikus dujinių katilinių aptarnavimo ir techninės priežiūros darbų 52,7 tūkst. Lt vertės pirkimą, buvo pakeistos pirkimo sąlygos: į sutartį¹⁹ įtraukta nuostata, kuria sudaryta galimybė atlikti papildomus dujotiekio remonto darbus.

Kondicionavimo–vėdinimo įrangos techninės priežiūros ir dujų balionų įrangos nuomos paslaugų sutartys²⁰ sudarytos neterminuotam laikotarpiui, taip pažeistas Viešųjų pirkimų įstatymas²¹, ir pagal šias sutartis, viršijusias leistiną trejų metų laikotarpį, 2014 m. įsigyta paslaugų už 23,4 tūkst. Lt. Šiais atvejais universitetas neužtikrino Viešųjų pirkimų įstatyme²² įtvirtintų lygiateisiškumo ir skaidrumo principų laikymosi ir neišvengė galimai nesąžiningos konkurencijos prielaidų. Pateikęs rekomendacijas, universitetas sutartis nutraukė.

¹⁵ Lokalinė sąmata „1 Šildymo sistemos įrengimas“ (S. Daukanto g. 28, Kaunas. I dalis „Klimato kaitos specialiosios programos lėšos“) ir lokalinė sąmata „2 Šildymo sistemos įrengimas“ (S. Daukanto g. 28, Kaunas. II dalis – VDU lėšos).

¹⁶ Statybos rangos sutartis 2013-10-01 Nr. 1-97.

¹⁷ Projektavimo darbų sutartis 2013-02-20 Nr. 2013.02-2PR.

¹⁸ LR aplinkos ministro 2004-12-30 įsakymu Nr. D1-708 (2010-09-27 įsakymo Nr. D1-808 redakcija) patvirtintas statybos techninis reglamentas STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“, 12.3 ir 15 p.

¹⁹ 2014-08-05 sutartis Nr. SP-14/016.

²⁰ Kondicionavimo–vėdinimo įrangos techninės priežiūros sutartis, 2007-03-15 Nr. TP/01-2; balionų įrangos nuomos sutartis, 2009-10-01 Nr. NBG-65/09.

²¹ LR viešųjų pirkimų įstatymas, 18 str. 7 d.

²² LR viešųjų pirkimų įstatymas, 3 str. 1 ir 2 d.

3. TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO VERTINIMAS

Audito metu vertinome, kaip universitetas valdo jam perduotą turtą pagal patikėjimo sutartis su Švietimo ir mokslo ministerija ir nuosavybės teise valdomą turtą – ar teisėtai turtas buvo perduotas, gautas nuomos, panaudos ar bendradarbiavimo sutarčių pagrindu. Vertindami finansinį turtą, tikrinome, ar universitetas kaip dalininkas vykdo savo pareigas ir funkcijas. Taip pat dalyvavome turto inventorizacijoje ir tikrinome turto nurašymo teisėtumą. Nagrinėjome teisminius ginčus, susijusius su turto valdymu.

Reikšmingų pastebėjimų neteikėme dėl perduoto, gauto pagal panaudą ir finansinio turto, taip pat turto naudojimo pagal bendradarbiavimo sutartis, turto nurašymo ir inventorizacijos.

Universitetui nurodėme trūkumus, padarytus registruojant sutartis ir turtą, nustatėme, kad turtas, gautas pagal panaudą, nebuvo apdraustas ir grąžintas pasibaigus sutarčiai. Pateikėme pastabas dėl 2012 m. pradėto ir iki šiol nebaigto VŠĮ Išeivijos instituto likvidavimo. Universitetas nedelsdamas ėmėsi šalinti trūkumus.

Nuomodamas ir išsinuomodamas nekilnojamąjį turtą universitetas ne visais atvejais užtikrino, kad sandoriai būtų sudaromi tik teisės aktų nustatytais atvejais ir būdais, kad sprendimais būtų siekiama maksimalios naudos.

Universitetas 2014 m. nuomojo patalpas, esančias S. Daukanto g. 28 ir Jonavos g. 66. Skelbiant nuomos konkursus buvo nurodyti neaiškūs ir klaidinantys reikalavimai, taip buvo apribota kitų galimų nuomininkų konkurencija, kuriems dalyvaujant konkursuose, būtų buvusi pasiūlyta didesnė nuomos kaina. Minėtos patalpos išnuomos nuolat veikiančioms kavinėms, nors viešo konkurso sąlygose vienu atveju nurodyta, kad jos bus naudojamos renginių aptarnavimo ir projektų pristatymo paslaugų teikimo veiklai, kitu – studentų bei darbuotojų poreikių aptarnavimo ir projektų pristatymo paslaugoms teikti. Universitetui rekomendavome skelbti naujus viešuosius konkursus, suėjus sutartyse numatytiems terminams.

Vykdamas viešąjį konkursą buvo išnuomos kitos patalpas²³ S. Daukanto g. 28, tačiau po pusmečio jos pakeistos į Vileikos g. 8 neskelbiant viešo konkurso – taip universitetas pakeitė esmines sutarties sąlygas. Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Aukščiausiasis Teismas nutartimi²⁴ konstatavo, kad tais atvejais, kai valstybės turto nuomos sutartis sudaryta viešo konkurso pagrindu, o pagrindinės nuomos sąlygos, nustatytos viešo konkurso sąlygose, tai konkurso pagrindu pasirašytos sutarties sąlygos negali būti keičiamos šalių susitarimu. Rekomendacijos neteikėme, nes 2015 vasario mėn. sutarties terminas pasibaigė.

Universitetas savo veiklai vykdyti papildomai nuomojasi gyvenamąsias ir negyvenamąsias patalpas. Visais atvejais (11 pirkimų) neparengtas sprendimo nuomotis ekonominis ir (ar) socialinis pagrindimas, kaip reikalaujama Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų pirkimų arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimų tvarkos apraše²⁵. Pagrindime turėjo būti išnagrinėtos kelios alternatyvos ir nurodyti vertinimo kriterijai, be kurių pirkimo komisija

²³ 2010-08-24 susitarimas Nr. 2-31-52k prie 2010-02-17 negyvenamųjų patalpų nuomos sutarties.

²⁴ 2012-06-20 nutartis dėl civilinės bylos Nr. 3K-3-299/2012(S).

²⁵ LR Vyriausybės 2003-06-25 nutarimu Nr. 841 (2004-02-25 Nr. 211 redakcija) patvirtinto Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų pirkimų arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašo 2 d.

negalėjo įvertinti, ar siūlomos patalpos atitinka universiteto poreikius, ar siūlomos kainos nėra per didelės. Pagrindimai pateikti audito pabaigoje.

Nuomojantis dvi negyvenamosios paskirties patalpas²⁶ netaikytos minėtame tvarkos apraše²⁷ numatytos pirkimo procedūros (skelbiamos arba neskelbiamos derybos). Taip pat nepagrįstas pasirinktas neskelbiamų derybų būdas vykdant gyvenamųjų patalpų nuomos pirkimus²⁸. Atkreiptinas dėmesys, Viešųjų pirkimų įstatymo²⁹ nuostatos netaikomos pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų pirkimams arba nuomai, nes šių daiktų įsigijimo tvarką nustato Vyriausybė (minėtas tvarkos aprašas), tačiau universitetas, pirkdamas nuomos paslaugas, privalėjo vadovautis imperatyviomis įstatymo nuostatomis – užtikrinti racionalų valstybės biudžeto lėšų naudojimą, skatinti konkurenciją ir rinkos plėtrą.

Daugumos negyvenamųjų ir gyvenamųjų patalpų nuomos sutarčių galiojimo laikas pasibaigė audito metu.

Universitetas nedelsdamas taisė nurodytas klaidas ir trūkumus, ėmėsi priemonių stiprinti vidaus kontrolės sistemą (patvirtino naujus renginių organizavimo universitete nuostatus ir darbuotojų ir svečių apgyvendinimo tvarką, siekdamas aiškiau reglamentuoti turto naudojimą).

Universitetas ne visais atvejais užtikrino, kad būtų laikomasi Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme³⁰ ir universiteto statute įtvirtintų valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo efektyvumo ir viešosios teisės principų, nes nustatyta pažeidimų nuomojant arba išsinuomojant turtą. Taip galėjo būti apribota galimų nuomininkų ir nuomotojų konkurencija ir neužtikrintas racionalus lėšų panaudojimas.

Atsižvelgdamas į audito metu nustatytus reikšmingus pastebėjimus, turinčius įtakos 2014 m. lėšų ir turto valdymo ir naudojimo teisėtumui, universiteto rektorius sudarė komisiją valstybinio audito nustatytiems pažeidimams ir pateiktiems pastebėjimams ištirti. Komisija išvadose nustatė darbuotojus, kuriems tenka atsakomybė dėl pažeidimų, susijusių su statybos ir remonto darbų vykdymu ūkio būdu, turto nuoma ir netinkamo projekto įgyvendinimo ir priežiūros. Konkrečių darbo drausmės pažeidimų komisija nenustatė, tačiau pasiūlė universiteto vadovybei peržiūrėti atsakingų darbuotojų atsakomybės ir funkcijų paskirstymą. Universitetas taip pat pažymėjo³¹, kad iki 2015 m. rugpjūčio 1 d. yra numatęs steigti naują administracijos direktoriaus pareigybę ir iki 2015 m. rugsėjo 1 d. planuoja pertvarkyti Infrastruktūros tarnybą.

Manome, kad viso audito metu nurodę vidaus kontrolės trūkumus, teisės aktų pažeidimus ir pateikę kitus pastebėjimus bei teikdami rekomendacijas, kaip tobulinti universiteto valdymo sritį, vykdant statybas ir remontus, įsigyjant prekių ir paslaugų, išnuomojant arba nuomojantis nekilnojamąjį turtą, prisidėjome prie racialesnio lėšų naudojimo, efektyvesnio turto valdymo ir skaidrumo didinimo.

5-ojo audito departamento direktorė

Rasa Gabrilavičienė

Vyriausioji valstybinė auditorė

Dovilė Lizdenytė

²⁶ 2013-07-12 Nr. Don60/2/1-81b, 2015-01-14 Don.60/8.

²⁷ 8 d.

²⁸ 2012-07-30 Nr. 1-62a, 2013-04-02 Nr. 1-39a, 2014-06-03 Nr. 1-36.

²⁹ 10 str. 1 d. 6 p.

³⁰ 1998-05-12 Nr. VIII-729 (2006-07-18 įstatymo Nr. X-771 redakcija), 8¹ str.

³¹ 2015-07-02 Nr. 1-372.

Nuoroda:

Valstybinio audito ataskaitos kopija pateikta Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui.

Auditas atliktas vykdant 2013-07-19 pavedimą Nr. P-50-5

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:

Dovilė Lizdenytė (grupės vadovas)

Žilvinas Kairys

Akvilė Žusinaitė

Algimantas Sorakas

Justas Daukantas

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Vytauto Didžiojo universiteto
 finansinio (teisėtumo) audito
 rezultatų“
 1 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai ³²	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data) ³³
1.	Suėjus netinkamai sudarytų sutarčių galiojimo terminui, skelbti naujus patalpų nuomos maitinimo paslaugoms teikti viešuosius konkursus.	Pasibaigus sutarčių 2011-11-08 Nr. 100 ir 2014-08-26 Nr. 1-52a galiojimui, sutartys nebus tęsiamos.	2011-11-08 Nr. 100 sutarties galiojimo terminas 2016-11-08, 2014-08-26 Nr. 1-52a sutarties galiojimo terminas 2016-11-11.

³² Nustatyta Vytauto Didžiojo universiteto.

³³ Nustatyta Vytauto Didžiojo universiteto.

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Vytauto Didžiojo universiteto
finansinio (teisėtumo) audito
rezultatų“
2 priedas

Teisės aktai, kuriais vadovautasi atliekant lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo audito procedūras ir vertinimus

1. Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas;
2. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas;
3. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas;
4. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas;
5. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas;
6. Lietuvos Respublikos statybos įstatymas;
7. Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymas;
8. Lietuvos Respublikos Seimo 2010-05-28 nutarimas Nr. XI-859 „Dėl Vytauto Didžiojo universiteto statuto patvirtinimo“;
9. Lietuvos Respublikos Seimo 2012-05-15 nutarimas Nr. XI-2015 „Dėl valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“;
10. Lietuvos Respublikos Seimo 2013-12-23 nutarimas Nr. XII-745 „Dėl valstybinės švietimo 2013-2022 metų strategijos patvirtinimo“;
11. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-11-28 nutarimas Nr. 1482 „Dėl 2014-2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“;
12. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-05-12 nutarimas Nr. 538 „Dėl tikslinių stipendijų skyrimo pedagogų rengimo programų studentams“;
13. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006-08-29 nutarimas Nr. 831 „Dėl finansinės pagalbos priemonių teikimo neįgaliesiems, studijuojantiems aukštosiose mokyklose, tvarkos aprašo patvirtinimo“;
14. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-12-03 nutarimas Nr. 1890 „Dėl valstybės turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis tvarkos aprašo patvirtinimo“;
15. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-05-08 nutarimas Nr. 448 „Dėl negyvenamųjų pastatų ir patalpų nuomos bei panaudos“;
16. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-12-14 nutarimas Nr. 1524 „Dėl valstybės materialiojo turto nuomos“;

17. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-06-25 nutarimas Nr. 841 „Dėl patvirtinto Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų pirkimų arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
18. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-10-19 nutarimas Nr. 1250 „Dėl pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
19. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimas Nr. 719 „Dėl inventORIZACIJOS taisyklių patvirtinimo“;
20. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-02-17 nutarimas Nr. 179 „Dėl kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių patvirtinimo“;
21. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-06-17 nutarimas Nr. 597 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų moksliniams tyrimams, eksperimentinei (socialinei, kultūrinei) plėtrai ir meno veiklai plėtoti valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
22. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-05-13 nutarimas Nr. 402 „Dėl norminių studijų krypties (studijų programų grupės) studijų kainų apskaičiavimo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų studijų kainai valstybės finansuojamose studijų vietose apmokėti skyrimo tvarkos aprašo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų skyrimo asmenų, priimtų į valstybines aukštąsias mokyklas iki 2009 metų, studijoms finansuoti tvarkos aprašo patvirtinimo“;
23. Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003-02-26 įsakymas Nr. 1S-26 „Dėl numatomo viešojo pirkimo vertės skaičiavimo metodikos“; Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2003-02-25 įsakymu Nr. 1S-21 „Dėl viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainodaros taisyklių nustatymo metodikos patvirtinimo“;
24. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014-05-30 įsakymas Nr. V-481 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų skyrimo valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms sudėtingoms infrastruktūros objektams finansuoti 2014 m. tvarkos aprašo patvirtinimo“;
25. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-06-21 įsakymas Nr. D1-347 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.12.07:2004 „Statinių techninės priežiūros taisyklės, kvalifikaciniai reikalavimai statinių techniniams prižiūrėtojams, statinių techninės priežiūros dokumentų formos bei jų pildymo ir saugojimo tvarkos aprašas“ patvirtinimo“;
26. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010-09-27 įsakymas Nr. D1-826 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“ patvirtinimo“;

27. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002-04-15 įsakymas Nr. 179 „Dėl statybos techninių reglamentų STR 1.09.04:2002 „Statinio projekto vykdymo priežiūra“ ir STR 1.09.05:2002 „Statinio statybos techninė priežiūra“ patvirtinimo“;
28. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-12-30 įsakymas Nr. D1-708 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2005 „Statinio projektavimas“ patvirtinimo“;
29. Vytauto Didžiojo universiteto tarybos 2013-03-29 nutarimu Nr. 1-13 patvirtintas Vytauto Didžiojo universiteto darbuotojų darbo užmokesčio nustatymo tvarkos aprašas;
30. Vytauto Didžiojo universiteto tarybos 2011-11-11 nutarimu Nr. 5-2 patvirtintas Studentų atstovybės ir kitų studentų organizacijų paramos tvarkos aprašas;
31. Vytauto Didžiojo universiteto Senato 2014-02-05 nutarimu Nr. 1-5 patvirtintas stipendijų skyrimo tvarkos aprašas;
32. Vytauto Didžiojo universiteto rektoriaus 2012-03-30 įsakymu Nr. SRT-105 patvirtintas VDU studentų skatinimo, rėmimo ir lengvatų suteikimo tvarkos aprašas;
33. Vytauto Didžiojo universiteto rektoriaus 2012-04-20 įsakymu Nr. SRT-110 patvirtintas Vytauto Didžiojo universiteto neįgaliems studentams skiriamų tikslinių išmokų skyrimo tvarkos aprašas.